

İbadetle İlgili Bir Soru

Kümbet Medresesi'nde otururken postacı bir mektup getirdi. Mektupta şunlar yazılıydı:

Aziz Hocam,

Belki hatırlayacaksınız geçen sene size bazı sualler sormuştum ve nezaketinizin icabı gönderdiğiniz mektuplarınız ile birçok problemimiz hallolmuştu. Hakikaten aklen ve vicdanen bizleri tatmin etmiştiniz. Ne kadar istifade ettiğimi tarif edemem. Keşke her zaman bu gibi lütuflarınıza nail olsam. Hususan nurlara ait tavsiye ve teşvikleriniz bizleri fevkalade memnun etti. Özellikle mektubunuzdaki şu ifadeleriniz hayalimden hiç çıkmıyor. **“Değerli Kardeşlerim! Dünyada bahtiyarlık isteyen Nurları okusun. İki cihanın saâdetine nail olmak isteyen hiç durmadan Nurları okusun. İlim ve irfanda terakki etmek isteyen Nurlara koşsun.”** Evet muhterem hocam sizin bu halisane tavsiyeleriniz bizi büyük bir şevkle Nurlara koşturdu. Şimdi bu Nurları okudukça kendimizi bir zevk ve sürurlar âleminde hissediyoruz.

Mektubumun başında da söylediğim gibi önceki cevaplarınızdan çok istifade ettik. Şimdi de affınıza sığınarak çok sık karşılaştığımız bir soruyu daha sormak istiyorum:

- *Cenab-ı Hak hiçbir şeye muhtaç olmadığı gibi elbette insanların ibadetine de muhtaç değildir. O halde kullarını ibadetle mükellef kılmasında ne gibi hikmet ve maslahatlar olabilir?..*

* * *

Aziz Kardeşim,

Risale-i Nur, İslâmiyet'e gelen bütün itirazları def ettiği gibi bu batıl ve fasit suali de [Yirmi Üçüncü Lem'anın Hatimesi](#)'ndeki şu mukni cevaplar ile defetmiştir:

“Evet Cenab-ı Hak senin ibadetine, belki hiçbir şeye muhtaç değil. Fakat sen ibadete muhtaçsın, manen hastasın. İbadet ise, manevî yaralarına tiryaklar hükmünde olduğunu çok risalelerde ispat etmişiz. Acaba bir hasta, o hastalık hakkında, şefkatli bir hekimin ona nâfi' ilâçları içirmek hususunda ettiği ısrara mukabil, hekime dese: 'Senin ne ihtiyacın var, bana böyle ısrar ediyorsun?' Ne kadar manasız olduğunu anlarsın”(1)

İbadetin hikmetlerine gelince, bu iş başlı başına bir kitap mevzuudur. Bütün İslâm üleması aklî ve naklî deliller ile bu hikmet ve maslahatları anlatan yüzlerce kitap yazmışlardır.

İbadet Allah'a itaat demektir. Biz kullar da Allah'a itaate mecburuz. Çünkü zerrelere yıldızlara kadar canlı cansız her şey O Zat-ı Kibriya'ya itaat etmektedir. Dünya ve ahiretin nizam ve intizamı itaate müstenittir. İtaat, alemin rabitası, terakkinin zembereğidir. İçtima-i hayatın ruhu ve huzurudur. Evet nerede itaat varsa orada huzur terakki ve tekamül vardır. Elbette insan gibi mükerrem bir mahluk bundan müstesna olamaz.

Cenab-ı Hak bütün kâinatı insan için, insanı da kendine ibadet etmesi için yaratmıştır. Kur'an-ı Kerim'de Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

“Ben insanları ve cinleri yalnız bana ibadet etmeleri için yarattım.” (Zariyat, 51/56)

Demek ki insanın en mukaddes vazifesi Hâlık'ını bilmek, O'nu tasdik etmek ve O'na ibadet etmektir. Kulluğun icabı budur. İnsan daima kuldur; istese de kulluk sıfatından çıkamaz. Eğer Allah'a ibadet etmezse kendinden daha zelil olan bir başka mahluka ibadet etmek ve ona boyun eğmek mecburiyetinde kalacaktır. İnsanın, nihayetsiz acz ve ihtiyacını göz önüne alarak mahviyet içinde kulluk vazifesini yerine getirmesi gerekirken, “Cenab-ı Hak'ın bizim ubudiyetimize ne ihtiyacı var?” demesi akıl ve hikmete ters düşer. Bunu idrak için ne keskin bir akla, ne de derin bir teemmüle ihtiyaç vardır.

Şu hakikati de nazar-ı dikkate almak gerekir, Kulların Allah'ta zerre kadar bir hak ve hukukları olmadığı halde Allah'ın onları nihayetsiz nimetlere mazhar etmesi O'nun sonsuz lütuf ve keremindedir.

Farz-ı muhal, Allah Teâlâ insanları ubudiyetle mükellef kılmamış olsaydı, bile akıl ve vicdanın icabı olarak O'na ibadet etmemiz gerekirdi. Zira O'nun nihayetsiz nimetlerine mazhar olup da O'na şükür ve ibadet etmemek nankörlük, vicdansızlık, insafsızlık ve küfran-ı nimettir.

Bundan da anlaşılıyor ki ibadet: beşeriyetin fitrî bir vazifesidir, insanın maddî ve manevî tekamülü için bir lutf-u İlâhîdir. O'nun haricinde insanı huzur ve saâdete kavuşturacak hiçbir şey yoktur. Kul ile ibadet arasında münasebet-i külliye ve rabita-i kaviyye vardır. İman ve ibadet feyz-i hüda ve nur-u hüda'dır. Evet o nur-u rahmanîden tefeyyüz eden her bir insan huzur-u daimiye mazhar olur. Fakat maddede boğulmuş olanların bu ulvî hakikati anlamaları mümkün değildir; onun zevk ve neşesini, değer ve ehemmiyetini anlamaktan mahrumdurlar.

Kardeşim, insanın ind-i ilâhîde değeri ve kıymeti o kadar ulvidir ki, onu hakkıyla tasavvur etmek benim gibi acizler için mümkün değildir.

“İşte insan, Cenab-ı Hakk'ın böyle antika bir san'atıdır ve en nazik ve nazenin bir mu'cize-i kudretidir ki: insanı, bütün esmasının cilvesine mazhar ve nakışlarına medar ve kâinata bir misal-i musaggar suretinde yaratmıştır.”(2)

Demek ki Cenab-ı Hakk'ın mevcudat içerisinde en çok sevdiği mahluk insandır. İşte bu muhabbet ve irtibatın ilelebet devamı için insanlar ibadet ile mükellef kılınmışlardır. Yani insanlar ubudiyet ile Allah'ı takdis, tazim ve tebcil etsinler ki, Cenab-ı Hakk'ın onlara olan muhabbeti, ihsan ve keremi de ebedîyen devam etsin. İşte ibadetin binlerce hikmetinden biri de budur. İbadet, insanların kalplerinden uzaklık perdesini kaldırır, onları ebedî nimetlere gark eder ve daimî bir huzura kavuşturur. *Tâ ki gaflete dalarak Allah'ı unutmasınlar.*

Bir kimse ibadetin zevk ve neşesini alamıyorsa, kalbinde Allah yolunda koşmak, rızasını aramak arzusu doğmuyorsa gönlünde aşk ateşi parlamıyorsa, o kimse ölümlerle aynı seviyededir. Üstad'la bağlayalım.

“Allah'a abd ve asker olmak öyle lezzetli bir şereftir ki tarif edilmez”

“Akaidi ve imani ilimleri kavi sabit kılmakla meleke haline getien, ancak ibadettir. Evet, Allah'ın emirlerini yapmaktan ve nehiyelerinden sakınmaktan ibaret olan ibadetle, vicdani ve akli olan imani hükümler terbiye ve takviye edilmezse, eserleri ve tesirleri zayıf kalır. Bu hale, Alem-i İslamın hal-i hazırdaki vaziyeti şahiddir. Ve keza ibadet, dünya ve ahiret işlerini tanzime sebeptir ve şahsi ve nev'i kemalata vasıta ve Halık ile abd arasında pek yüksek bir nisbet ve şerefli bir rabıttır.”(3)

Mehmet KIRKINCI

Dipnotlar:

(1) bk. [Lem'alar, s. 190.](#)

(2) bk. [Sözler, s. 312.](#)

(3) bk. [İşarat-ül İ'caz, s. 83.](#)